

Riksdagens svar RSv 105/2022 rd – RP 130/2022 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om säkerställande av nödvändig hälso- och sjukvård och hemvård under en arbetskonflikt

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om säkerställande av nödvändig hälso- och sjukvård och hemvård under en arbetskonflikt (RP 130/2022 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Social- och hälsovårdsutskottet (ShUB 14/2022 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att statsrådet utreder utvecklingsbehoven i fråga om skyddsarbete och vid behov bereder lagstiftningsförslag genom vilka organiseringen av skyddsarbete tryggas i konfliktsituationer.

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om säkerställande av nödvändig hälso- och sjukvård och hemvård under en arbetskonflikt

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte och tillämpningsområde

Syftet med denna lag är att säkerställa den nödvändiga hälso- och sjukvård och hemvård som avses i 5 § 2 mom. i situationer där socialvårdsklienters (*klient*) eller patienters liv äventyras eller klienters eller patienters hälsa allvarligt äventyras på grund av att det inte finns tillräckligt med personal till följd av en arbetskonflikt inom hälso- och sjukvård eller hemvård som ordnas av en kommun eller samkommun.

Denna lag tillämpas inom hälso- och sjukvård och hemvård som ordnas av en kommun eller samkommun. De medel som det föreskrivs om i lagen tillämpas endast om andra än i denna lag föreskrivna medel som kommunen eller samkommunen har till sitt förfogande inte räcker till för att förhindra att klienters eller patienters liv äventyras eller att klienters eller patienters hälsa allvarligt äventyras och endast i den omfattning som är nödvändig i detta syfte. De medel som avses i 3 kap. får användas endast om de medel som avses i 2 kap. inte är tillräckliga. De medel som avses i 4 kap. får användas endast om de medel som det föreskrivs om i 3 kap. inte är tillräckliga.

Vad som i denna lag föreskrivs om arbetstagare tillämpas också på personer i tjänsteförhållande.

2 kap.

Arbetstagarorganisationers skyldigheter samt förhandlingsförfarande

2 §

Arbetstagarorganisationers skyldigheter vid verkställande av arbetskonflikt

När en arbetstagarorganisation verkställer en arbetsinställelse eller massuppsägning inom hälso- och sjukvård eller hemvård som ordnas av en kommun eller samkommun ska den i samarbete med kommunen eller samkommunen se till att den kommun eller samkommun som är föremål för arbetskonflikten trots stridsåtgärderna har tillgång till en sådan mängd för uppgifterna lämplig personal att kommunen eller samkommunen klarar av att säkerställa den nödvändiga hälso- och sjukvård och hemvård som avses i 5 § 2 mom.

Riksdagens svar RSv 105/2022 rd

Arbetstagarorganisationen får inte verkställa en arbetsinställelse eller massuppsägning inom sådan hälso- och sjukvård eller hemvård som avses i 5 § 2 mom. förrän organisationen på det sätt som avses i 3 § har förhandlat med den kommun eller samkommun som är föremål för arbetskonflikten om den personal som kommunen eller samkommunen ska ha tillgång till trots stridsåtgärderna.

3 §

Förhandlingsförfarande

Arbetstagarorganisationen och den kommun eller samkommun som är föremål för arbetskonflikten ska före verkställandet av en arbetsinställelse eller massuppsägning inom sådan hälso- och sjukvård eller hemvård som avses i 5 § 2 mom. förhandla om i vilken mån arbetstagarorganisationen trots stridsåtgärderna ska låta kommunen eller samkommunen ha tillgång till för uppgifterna lämplig personal, så att kommunen eller samkommunen klarar av att säkerställa den nödvändiga hälso- och sjukvård och hemvård som avses i 5 § 2 mom.

Om parterna inte når någon överenskommelse om det ärende som avses i 1 mom. senast fem dygn före verkställandet av arbetsinställelsen eller massuppsägningen, ska arbetstagarorganisationen lämna kommunen eller samkommunen ett skriftligt meddelande om hur den trots stridsåtgärderna ämnar låta den kommun eller samkommun som är föremål för arbetskonflikten ha tillgång till en sådan mängd för uppgifterna lämplig personal att kommunen eller samkommunen klarar av att säkerställa den nödvändiga hälso- och sjukvård och hemvård som avses i 5 § 2 mom.

3 kap.

Åtgärder och förordnanden som gäller arbetstagare

4 §

Ändring av arbetsuppgifter och arbetsställe

Om en arbetstagarorganisations stridsåtgärder inte utgör ett hinder för det, ska en yrkesutbildad person inom social- och hälsovården som är anställd hos en kommun eller samkommun som är föremål för en arbetskonflikt, trots vad som föreskrivs någon annanstans i lag eller vad som överenskommit i arbets- eller tjänstekollektivavtalet eller arbetsavtalet, utöver eller i stället för sina sedvanliga arbetsuppgifter utföra andra uppgifter som motsvarar hans eller hennes yrkesskicklighet enligt vad arbetsgivaren förordnar, om detta är nödvändigt för att förhindra att en klients eller patients liv äventyras eller att en klients eller patients hälsa allvarligt äventyras inom sådan nödvändig hälso- och sjukvård eller hemvård som avses i 5 § 2 mom. I dessa situationer kan arbetsgivaren också förordna arbetstagaren att arbeta vid en annan av arbetsgivarens verksamhetsenheter inom social- eller hälsovården. Ett förordnande om ändring av arbetsuppgifter och arbetsställe får dock inte vara oskäligt med tanke på arbetstagarens personliga situation. Arbetstagaren har rätt att få ersättning för osedvanliga kostnader som förordnandet medför.

Ett i 1 mom. avsett förordnande av arbetsgivaren får meddelas endast om andra medel än de som föreskrivs i denna lag eller de medel som föreskrivs i 2 kap. inte är tillräckliga för att för-

Riksdagens svar RSv 105/2022 rd

hindra att klienters eller patienters liv äventyras eller klienters eller patienters hälsa allvarligt äventyras och endast i den omfattning som är nödvändig i detta syfte. Innan förordnandet meddelas ska arbetsgivaren utreda andra eventuella sätt att förhindra att klienters eller patienters liv äventyras eller klienters eller patienters hälsa allvarligt äventyras.

I de situationer som avses i 1 mom. ska arbetstagaren ges tillfälle att bli hörd innan förordnandet meddelas. Vid hörandet har arbetstagaren rätt att anlita ett biträde. I dessa situationer tillämpas dock inte lagen om samarbete mellan arbetsgivare och arbetstagare i kommuner och välfärdsområden (449/2007) eller samarbetslagen (1333/2021).

5 §

Klient- och patientsäkerhetsarbete

Regionförvaltningsverket kan förordna en yrkesutbildad person inom social- eller hälsovården som deltar i en arbetskonflikt och som är anställd hos en kommun eller samkommun som är föremål för arbetskonflikten att arbeta i uppgifter som motsvarar hans eller hennes yrkesskicklighet för att säkerställa nödvändig hälso- och sjukvård eller hemvård vid arbetsgivarens verksamhetsenhet inom social- eller hälsovården (*klient- och patientsäkerhetsarbete*), om det är nödvändigt för att förhindra att klienters eller patienters liv äventyras eller klienters eller patienters hälsa allvarligt äventyras och om andra medel än de som föreskrivs i denna lag eller de medel som föreskrivs i 2 kap. inte är tillräckliga. Ett förordnande kan meddelas för högst två veckor åt gången och endast i den omfattning som är nödvändig för att förhindra att klienters eller patienters liv äventyras eller klienters eller patienters hälsa allvarligt äventyras. Ett förordnande till klient- eller patientsäkerhetsarbete får dock inte vara oskäligt med tanke på arbetstagarens personliga situation. Den som har förordnats till klient- eller patientsäkerhetsarbete har rätt att av kommunen eller samkommunen för den ordinarie arbetstiden i klient- eller patientsäkerhetsarbete få en ersättning som är minst 1,3 gånger så stor som den lön som personen normalt får för ordinarie arbetstid. Den som har förordnats till klient- och patientsäkerhetsarbete har dessutom rätt att få ersättning för osedvanliga kostnader som förordnandet medför. I klient- och patientsäkerhetsarbetet får avvikelser från arbetstidsbestämmelserna göras på det sätt som avses i 7 §.

Sådan nödvändig vård och omsorg som avses i 1 mom. och ges i form av klient- eller patientsäkerhetsarbete är

- 1) intensivvård och vård vid enheter med intensivövervakning,
- 2) jourvård utan vilken patientens hälsotillstånd äventyras allvarligt samt vård i direkt anslutning till den,
- 3) prehospital akutsjukvård,
- 4) förlossningsvård,
- 5) nödvändig behandling av långtidssjukdomar utan vilken patientens hälsotillstånd äventyras allvarligt,
- 6) fortlöpande vård eller läkemedelsbehandling utan vilken patientens hälsotillstånd äventyras allvarligt,
- 7) nödvändig vård av patienter på sjukhusavdelningar utan vilken patientens hälsotillstånd äventyras allvarligt,
- 8) annan undersökning och vård som patienten nödvändigt behöver och som kan jämföras med den vård som avses i 1—7 punkten utan vilken patientens psykiska eller fysiska hälsotillstånd äventyras allvarligt,

Riksdagens svar RSv 105/2022 rd

9) i anslutning till vård som avses i 1—8 punkten laboratorieundersökningar och provtagning, bilddiagnostiska undersökningar, läkemedelsförsörjning, tagning och undersökning av patologisk-anatomiska prover samt andra medicinska stödtjänster utan vilka patientens hälsotillstånd äventyras allvarligt,

10) hemvård enligt 20 § i socialvårdslagen (1301/2014) utan vilken klientens liv äventyras eller klientens hälsa äventyras allvarligt.

6 §

Förfarande vid förordnande till klient- eller patientsäkerhetsarbete

En person kan förordnas till klient- eller patientsäkerhetsarbete på förslag av en kommun eller samkommun som ansvarar för ordnandet av i 5 § 2 mom. avsedd hälso- och sjukvård eller hemvård och som är föremål för arbetskonflikten. Förslaget ska innehålla en redogörelse för de åtgärder som kommunen eller samkommunen har vidtagit för att undvika att klienters eller patienters liv äventyras eller klienters eller patienters hälsa allvarligt äventyras. Förslaget ska innehålla en motivering till varför andra medel än de som föreskrivs i denna lag eller de medel som föreskrivs i 2 kap. är otillräckliga. Dessutom ska förslaget innehålla information om de yrkesutbildade personer inom social- eller hälsovården som föreslås till klient- eller patientsäkerhetsarbete och deras kontaktuppgifter samt om i vilka uppgifter och vid vilken verksamhetsenhet, i vilken utsträckning och för vilken tid de yrkesutbildade personerna inom social- eller hälsovården bör förordnas till klient- eller patientsäkerhetsarbete. Den som lägger fram förslaget ska sträva efter att säkerställa att förslaget inte är oskäligt med tanke på den personliga situationen för en arbetstagare som föreslås till klient- eller patientsäkerhetsarbete. Ovannämnda uppgifter får trots sekretessbestämmelserna lämnas till regionförvaltningsverket för meddelande av förordnande. När kommunen eller samkommunen tar fram förslaget ska den ge den i den berörda verksamhetsenheten inom social- eller hälsovården verksamma fackavdelningen för den fackorganisation som deltar i arbetskonflikten möjlighet att yttra sig, och avdelningens eventuella yttrande ska fogas till förslaget. För lämnande av yttrande ska reserveras minst 24 timmar.

Innan förordnandet meddelas ska regionförvaltningsverket ge den som föreslås till klient- eller patientsäkerhetsarbete tillfälle att bli hörd. Den som ska höras ska ges minst 24 timmar för att framföra sin åsikt om ärendet. I övrigt tillämpas förvaltningslagen på hörande av part och avvikelse från hörande av part.

Förordnandet kan meddelas trots att den som hörs motsätter sig det. I förordnandet ska regionförvaltningsverket fastställa tidpunkten för klient- eller patientsäkerhetsarbetets inledande, arbetets varaktighet, den verksamhetsenhet där arbetet utförs och de huvudsakliga arbetsuppgifterna.

Kommunen, samkommunen och regionförvaltningsverket ska utse de personer som får behandla de personuppgifter som avses i denna paragraf eller fastställa de uppgifter i vilka behandling av sådana uppgifter ingår. De som behandlar uppgifterna får inte röja uppgifterna för utomstående under arbetsavtals- eller tjänsteförhållandet eller efter att det har upphört. Kommunen och samkommunen ska förvara de uppgifter om förslag till förordnande till klient- och patientsäkerhetsarbete och om regionförvaltningsverkets förordnanden som de förfogar över åtskilda från andra personuppgifter som de samlar in. Uppgifterna ska utplånas så snart det inte finns någon grund enligt denna lag för behandling av uppgifterna.

Riksdagens svar RSv 105/2022 rd

7 §

Avvikelse från arbetstidsbestämmelserna

Om en arbetskonflikt inom sådan nödvändig hälso- och sjukvård eller hemvård som avses i 5 § 2 mom. äventyrar klienters eller patienters liv eller allvarligt äventyrar klienters eller patienters hälsa, får de föreskrivna eller avtalade arbetstiderna, om inte en arbetstagarorganisations stridsåtgärder hindrar det, utan samtycke av yrkesutbildade personer inom social- eller hälsovården och trots bestämmelserna i arbetstidslagen (872/2019) eller det tillämpliga arbets- eller tjänstekollektivavtalet överskridas i den utsträckning som krävs för att säkerställa i 5 § 2 mom. avsedd nödvändig hälso- och sjukvård eller hemvård, dock högst under två veckor. I sådant arbete får då även avvikelse göras från 8, 18, 24, 25, 27 och 28 § i arbetstidslagen. Arbetsgivaren ska dock utjämna arbetstiden till högst det i 18 § i arbetstidslagen föreskrivna maximiantalet timmar och arbetstägaren ska ges ersättande vilotid så snart som möjligt eller enligt arbets- eller tjänstekollektivavtalet, om det i avtalet har avtalats om en längre tidsperiod än den som föreskrivs i arbetstidslagen. En avvikelse från arbetstidslagens bestämmelser får dock inte vara oskäligen med tanke på arbetstägarens personliga situation och får inte äventyra säkerheten i arbetet eller arbetstägarens hälsa.

Arbetsgivaren får avvika från arbetstidsbestämmelserna endast om andra medel än de som föreskrivs i denna lag eller de medel som föreskrivs i 2 kap. är otillräckliga för att förhindra att klienters eller patienters liv äventyras eller klienters eller patienters hälsa allvarligt äventyras och endast i den omfattning som är nödvändig i detta syfte. Innan förordnandet meddelas ska arbetsgivaren utreda andra eventuella sätt att förhindra att klienters eller patienters liv äventyras eller klienters eller patienters hälsa allvarligt äventyras.

Arbetsgivaren ska utan dröjsmål göra en skriftlig anmälan till ansvarsområdet för arbetarskydd vid Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland om orsaken till det arbete som avses i denna paragraf och om arbetets omfattning och sannolika varaktighet. Arbetsgivaren ska ge den förtroendemannen som företräder de arbetstägare som utför sådant arbete eller, om någon förtroendemannen inte har valts, det förtroendeombudet som avses i 13 kap. 3 § i arbetsavtalslagen (55/2001) eller, om inte heller något förtroendeombud har valts, arbetarskyddsfullmäktigen tillfälle att foga sitt utlåtande till anmälan. Arbetarskyddsmyndigheten kan efter att ha prövat ärendet antingen låta saken bero vid anmälan eller vidta åtgärder för att begränsa eller stoppa det arbete som avses i denna paragraf.

Det som i 44 § i arbetstidslagen föreskrivs om att dömas för arbetstidsförseelse tillämpas också på en arbetsgivare eller en företrädare för denne som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot bestämmelserna i denna paragraf.

8 §

Avvikelse från semesterbestämmelserna

Om en arbetskonflikt inom sådan nödvändig hälso- och sjukvård eller hemvård som avses i 5 § 2 mom. äventyrar klienters eller patienters liv eller allvarligt äventyrar klienters eller patienters hälsa, får arbetsgivaren, om en arbetstagarorganisations stridsåtgärder inte hindrar det, trots bestämmelserna i semesterlagen (162/2005) och det tillämpliga arbets- eller tjänstekollektivavtalet i fråga om yrkesutbildade personer inom social- eller hälsovården avvika från bestämmelser eller föreskrifter som gäller meddelande om semester och tidpunkten för semester, flytta tidpunkten

Riksdagens svar RSv 105/2022 rd

för redan meddelad semester och avbryta en redan inledd semester. En förutsättning är att åtgärderna behövs för att trygga sådan nödvändig hälso- och sjukvård eller hemvård som avses i 5 § 2 mom.

En förutsättning för de i 1 mom. avsedda åtgärderna är att andra medel än de som föreskrivs i denna lag eller de medel som föreskrivs i 2 kap. inte är tillräckliga för att förhindra att klienters eller patienters liv äventyras eller klienters eller patienters hälsa allvarligt äventyras och att de i 1 mom. avsedda åtgärderna vidtas endast i den omfattning som är nödvändig i detta syfte. Innan de i 1 mom. avsedda åtgärderna vidtas ska arbetsgivaren utreda andra eventuella sätt att förhindra att klienters eller patienters liv äventyras eller klienters eller patienters hälsa allvarligt äventyras.

Ett beslut om att flytta eller avbryta semestern får inte äventyra säkerheten i arbetet eller arbetstagarens hälsa. Outtagen semester ska ges arbetstagaren så snart som möjligt.

Arbetsgivaren ska utan dröjsmål göra en skriftlig anmälan till ansvarsområdet för arbetarskydd vid Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland om åtgärder som avses i denna paragraf och orsakerna till dem. Arbetsgivaren ska ge den förtroendeman som företräder arbetstagaren eller, om någon förtroendeman inte har valts, ett förtroendeombud som avses i 13 kap. 3 § i arbetsavtalslagen eller, om inte heller något förtroendeombud har valts, arbetarskyddsfullmäktigen tillfälle att foga sitt utlåtande till anmälan. Arbetarskyddsmyndigheten kan efter att ha prövat ärendet antingen låta saken bero vid anmälan eller vidta åtgärder för att begränsa eller stoppa en åtgärd som avses i denna paragraf.

Det som i 38 § i semesterlagen föreskrivs om att dömas för semesterförseelse tillämpas också på en arbetsgivare eller en företrädare för denne som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot bestämmelserna i denna paragraf.

4 kap.

Åtgärder och förordnanden som gäller arbetstagare som har sagt upp sig som en stridsåtgärd

9 §

Förordnande av en arbetstagare som sagt upp sig till klient- eller patientsäkerhetsarbete

Regionförvaltningsverket kan till klient- eller patientsäkerhetsarbete vid en verksamhetsenhet inom en kommun eller samkommun som är föremål för en arbetskonflikt inom sådan nödvändig hälso- och sjukvård eller hemvård som avses i 5 § 2 mom. förordna också en sådan yrkesutbildad person inom social- eller hälsovården som har sagt upp sin anställning hos arbetsgivaren i fråga som en stridsåtgärd, om det är nödvändigt för att förhindra att klienters eller patienters liv äventyras eller klienters eller patienters hälsa allvarligt äventyras och om andra medel än de som föreskrivs i denna lag eller de medel som föreskrivs i 2 och 3 kap. inte är tillräckliga. Ett förordnande kan meddelas för högst två veckor åt gången och endast i den omfattning som är nödvändig för att förhindra att klienters eller patienters liv äventyras eller klienters eller patienters hälsa allvarligt äventyras.

Ett förordnande kan meddelas oberoende av om den yrkesutbildade person inom social- eller hälsovården som föreslagits till klient- eller patientsäkerhetsarbete står i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande till någon annan arbetsgivare. Arbetsgivaren till en yrkesutbildad person inom so-

Riksdagens svar RSv 105/2022 rd

cial- eller hälsovården som förordnats till klient- eller patientsäkerhetsarbete får inte avsluta arbetsavtals- eller tjänsteförhållandet på grund av klient- eller patientsäkerhetsarbetet. Den som har varit förordnad till klient- eller patientsäkerhetsarbete har rätt att återgå till sitt tidigare arbete efter klient- eller patientsäkerhetsarbetet. Den som har varit förordnad till klient- eller patientsäkerhetsarbete ska återgå till sitt arbete inom skälig tid efter det att det hinder klient- eller patientsäkerhetsarbetet orsakar har upphört.

Ett förordnande till klient- eller patientsäkerhetsarbete får inte vara oskäligt med tanke på den personliga situationen för en yrkesutbildad person inom social- eller hälsovården. Förordnandet kan inte meddelas om det avsevärt försvårar välbefinnandet för en yrkesutbildad person inom social- eller hälsovården som föreslagits till klient- eller patientsäkerhetsarbete eller för hans eller hennes familj eller anhöriga eller hans eller hennes arbetsgivares verksamhet eller om förordnandet av någon annan orsak skulle medföra särskilt stor olägenhet för den yrkesutbildade person inom social- eller hälsovården som föreslagits till klient- eller patientsäkerhetsarbete.

I klient- och patientsäkerhetsarbete tillämpas motsvarande bestämmelser och föreskrifter som ska tillämpas i arbetsavtals- och tjänsteförhållanden och som tillämpas på andra yrkesutbildade personer inom social- eller hälsovården som arbetar vid den aktuella verksamhetsenheten inom social- eller hälsovården, dock inte bestämmelserna om avslutande av ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande. Den som har förordnats till klient- eller patientsäkerhetsarbete har rätt att av kommunen eller samkommunen för den ordinarie arbetstiden i klient- eller patientsäkerhetsarbete få en ersättning som är minst 1,3 gånger så stor som den lön personen fick för ordinarie arbetstid vid sin anställning hos kommunen eller samkommunen. Om den som har förordnats till klient- eller patientsäkerhetsarbete står i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande till en annan arbetsgivare, ska den ersättning som betalas till honom eller henne vara minst lika stor som den lön som arbetstagar skulle få vid anställning hos den arbetsgivaren. Dessutom har den som har förordnats till klient- och patientsäkerhetsarbete rätt att få ersättning för osedvanliga kostnader som förordnandet medför.

Om den som har förordnats till klient- eller patientsäkerhetsarbete har vårdat ett barn under skolåldern hemma, ska kommunen ordna den småbarnspedagogik enligt lagen om småbarnspedagogik (540/2018) som barnet behöver när klient- eller patientsäkerhetsarbetet inleds. Om kommunen ordnar morgon- och eftermiddagsverksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning (628/1998), ska den på det sätt som avses i den lagen vid behov erbjudas ett barn i skolåldern till den som förordnats till klient- eller patientsäkerhetsarbete när klient- eller patientsäkerhetsarbetet inleds.

I övrigt tillämpas vad som föreskrivs i 5 § 2 mom. och 6 § på klient- och patientsäkerhetsarbete och förordnande till det. I klient- och patientsäkerhetsarbetet får avvikelser från arbetstidsbestämmelserna göras på det sätt som avses i 7 §.

Riksdagens svar RSv 105/2022 rd

5 kap.

Förelägganden och vite

10 §

Föreläggande av regionförvaltningsverket om att skjuta upp eller avbryta verkställandet av en arbetskonflikt

Om en arbetstagarorganisation och en kommun eller samkommun som är föremål för en arbetskonflikt inte har nått någon överenskommelse vid förhandlingarna enligt 3 § eller om kommunen eller samkommunen anser att arbetstagarorganisationen inte har följt en nådd överenskommelse, kan kommunen eller samkommunen lämna en ansökan till regionförvaltningsverket om att skjuta upp verkställandet av en arbetsinställelse eller massuppsägning eller om att helt eller delvis avbryta en redan inledd arbetsinställelse eller massuppsägning, om kommunen eller samkommunen bedömer att arbetskonflikten inom sådan nödvändig hälso- och sjukvård eller hemvård som avses i 5 § 2 mom. äventyrar klienters eller patienters liv eller allvarligt äventyrar klienters eller patienters hälsa. Ansökan kan lämnas tidigast fem dygn före verkställandet av arbetskonflikten. Ansökan ska innehålla en redogörelse för hur och till vilken del arbetskonflikten äventyrar klienters eller patienters liv eller allvarligt äventyrar klienters eller patienters hälsa. Dessutom ska den innehålla en redogörelse för varför andra åtgärder än de som anges i denna lag inte är tillräckliga.

Regionförvaltningsverket kan förelägga en arbetstagarorganisation att skjuta upp verkställandet av en arbetsinställelse eller massuppsägning helt eller delvis inom sådan nödvändig hälso- och sjukvård eller hemvård som avses i 5 § 2 mom., om det är uppenbart att verkställandet av arbetskonflikten äventyrar klienters eller patienters liv eller allvarligt äventyrar klienters eller patienters hälsa. Regionförvaltningsverket kan förelägga en arbetstagarorganisation att avbryta verkställandet av arbetsinställelsen eller massuppsägningen i fråga, om det är uppenbart att den pågående arbetskonflikten äventyrar klienters eller patienters liv eller allvarligt äventyrar klienters eller patienters hälsa. Regionförvaltningsverkets föreläggande om att skjuta upp eller avbryta verkställandet av en arbetskonflikt kan gälla i högst en vecka.

Regionförvaltningsverket kan på ansökan av en i 1 mom. avsedd kommun eller samkommun meddela ett nytt föreläggande om att delvis eller helt och hållet skjuta upp eller avbryta verkställandet av arbetskonflikten, om det är uppenbart att arbetskonflikten inom sådan nödvändig hälso- och sjukvård eller hemvård som avses i 5 § 2 mom. trots de medel som avses i 3 eller 4 kap. fortsättningsvis äventyrar klienters eller patienters liv eller allvarligt äventyrar klienters eller patienters hälsa. Regionförvaltningsverket kan meddela beslutet endast om de medel som anges i 3 och 4 kap. inte är tillräckliga. Utöver det som förutsätts enligt 1 mom. ska kommunens eller samkommunens ansökan också innehålla en redogörelse för vilka åtgärder kommunen eller samkommunen har vidtagit under giltighetstiden för det föregående föreläggandet om att skjuta upp eller avbryta verkställandet av arbetskonflikten. Dessutom ska den innehålla en redogörelse för varför det vid förhandlingarna fortfarande inte har nåtts någon överenskommelse om nödvändig personal som arbetsgivaren ska ha tillgång till under arbetskonflikten samt varför de medel som anges i 3 och 4 kap. har varit otillräckliga. Regionförvaltningsverket kan ge ett i detta moment avsett nytt föreläggande om att skjuta upp eller avbryta verkställandet av en arbetskonflikt sammanlagt högst tre gånger, och beslutet kan gälla i högst en vecka åt gången.

Riksdagens svar RSv 105/2022 rd

På hörande av arbetstagarorganisationen innan regionförvaltningsverket meddelar beslut tillämpas förvaltningslagen. Innan ett beslut enligt 3 mom. meddelas ska regionförvaltningsverket dock alltid ge arbetstagarorganisationen tillfälle att bli hörd.

11 §

Vite

Regionförvaltningsverket kan förena beslut enligt 10 § med vite mot arbetstagarorganisationen.

Regionförvaltningsverket dömer ut ett vite som har förelagts i samband med ett i 10 § avsett beslut på framställning av den kommun eller samkommun som är föremål för arbetskonflikten.

Utöver vad som föreskrivs i 23 § i viteslagen (1113/1990) kan ett beslut om föreläggande och utdömande av vite delges en part på det sätt som avses i 60 § 2 mom. i förvaltningslagen. På föreläggande och utdömande av vite tillämpas i övrigt viteslagen.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

12 §

Verkställande av delgivning

Regionförvaltningsverket kan med ett annat regionförvaltningsverk och med en kommun eller samkommun som lagt fram ett förslag som avses i 6 § avtala om att detta andra regionförvaltningsverk eller denna kommun eller samkommun på regionförvaltningsverkets vägnar genomför ett delgivningsförfarande enligt 60 § 2 mom. i förvaltningslagen i fråga om beslut om förordnande till klient- eller patientsäkerhetsarbete, beslut om föreläggande och utdömande av vite i samband med det samt begäranden om hörande av part i samband med beredningen av nämnda beslut.

Regionförvaltningsverket kan i fråga om de handlingar som avses i 1 mom. avtala om genomförande av det delgivningsförfarande per post som föreskrivs i lag också med ett annat postföretag än den tillhandahållare av samhällsomfattande tjänster som avses i postlagen (415/2011). Regionförvaltningsverket kan ingå ett sådant avtal endast med ett postföretag som har förutsättningar att sköta denna uppgift.

På den som är anställd hos ett i 2 mom. avsett företag tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när han eller hon utför uppgifter som avses i 2 mom. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Riksdagens svar RSv 105/2022 rd

13 §

Sökande av ändring

Bestämmelser om sökande av ändring finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Besvärshänsyn har också en kommun eller samkommun som har lagt fram ett förslag enligt 6 § och en kommun eller samkommun som har lämnat en ansökan enligt 10 §.

Regionförvaltningsverkets beslut om förordnande till klient- eller patientsäkerhetsarbete enligt 5 och 9 §, regionförvaltningsverkets föreläggande enligt 10 § samt beslut om att förelägga vite ska iaktas trots ändringssökande, om inte en förvaltningsdomstol bestämmer något annat.

Vid sökande av ändring i beslut som gäller föreläggande och utdömande av vite tillämpas dock viteslagen.

14 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 januari 2023.

Om en arbetskonflikt som hör till denna lags tillämpningsområde och som pågår vid lagens ikraftträdande avslutas innan denna lag upphör att gälla, tillämpas förordnanden, förelägganden eller beslut som gäller den arbetskonflikten och som meddelats med stöd av denna lag inte längre vid föremålet för arbetskonflikten efter att arbetskonflikten har avslutats.

Vad som i denna lag föreskrivs om kommuner och samkommuner tillämpas från och med den 1 januari 2023 på välfärdsområden, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen till de delar de ordnar social- och hälsovård i enlighet med lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021) och lagen om ordnande av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland (615/2021).

Lagen tillämpas också på sådana stridsåtgärder inom lagens tillämpningsområde som det har meddelats om eller som har inletts före lagens ikraftträdande och som fortgår när lagen träder i kraft eller som är avsedda att inledas efter att lagen har trätt i kraft.

Om en arbetsinställelse eller massuppsägning inom sådan hälso- och sjukvård eller hemvård som avses i 5 § 2 mom. är avsedd att inledas inom fem dygn från lagens ikraftträdande eller redan pågår när lagen träder i kraft och den äventyrar klienters eller patienters liv eller allvarligt äventyrar klienters eller patienters hälsa, kan regionförvaltningsverket på ansökan av kommunen eller samkommunen skjuta upp eller avbryta verkställandet av arbetskonflikten för högst en vecka. Kommunens eller samkommunens ansökan ska innehålla en redogörelse för hur arbetskonflikten i fråga äventyrar klienters eller patienters liv eller allvarligt äventyrar klienters eller patienters hälsa. Dessutom ska den innehålla en redogörelse för varför andra åtgärder än de som anges i denna lag inte är tillräckliga för att säkerställa den nödvändiga hälso- och sjukvård eller hemvård som avses i 5 § 2 mom. Efter att det ifrågavarande beslutet av regionförvaltningsverket har upphört att gälla, tillämpas det som föreskrivs i 10 § 3 mom. på beslut av regionförvaltningsverket.

Riksdagens svar RSv 105/2022 rd

Helsingfors 19.9.2022

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare